

ת"פ 15545/11/14 - מדינת ישראל, באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים נגד אחמד אבו הייכל

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 15545-11-14 מדינת ישראל נ' אבו הייכל (עציר)

בפני: כבוד השופט הבכיר אמנון כהן

המאשימה מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

ע"י ב"כ עו"ד נוגה בן-סידי

נגד

אחמד אבו הייכל (עציר)

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד אדוארדו מייסלף

גזר דין

1. הנאשם, אחמד אבו הייכל, הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של שוד, לפי סעיף 402 (ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק).

2. כפי שתואר בכתב האישום, ביום 25.10.14, עובר לשעה 22:00, קשר הנאשם עם שניים אחרים, מקין רומאן (להלן - מקין) ואייהם אחמד עבדאללה (להלן - אייהם), קשר לביצוע שוד של נהג מונית ולחלוקת השלל ביניהם. כחלק מתוכנית השוד, הצטייד מקין באלה מתקפלת ואייהם הצטייד בשוקר חשמלי.

השניים נכנסו לרכבו של הנאשם, כאשר מקין יושב לימינו של הנאשם ואילו אייהם במושב האחורי. הנאשם נסע מעין-ראפה לכיוון נווה אילן וכחלק מתוכנית השוד, הוריד את מקין ואייהם בתחנת האוטובוס הראשונה שלאחר כיכר התנועה הסמוך לתחנת הדלק בה שוכן "פונדק אלביס". מקין ואייהם המתינו בתחנת האוטובוס למונית אקראית, מתוך מטרה לעלות עליה ולשדוד את הנהג, כאשר הנאשם צופה בהם מאזור תחנת הדלק וממתין כדי למלט אותם לאחר השוד באמצעות רכבו. ברם, לאחר כשעה של המתנה, ומשלא עברה מונית במקום, חזרו מקין ואייהם לרכבו של הנאשם והשלושה החליטו להוציא את תוכנית השוד אל הפועל בתחנת האוטובוס הסמוכה למחלף הראל.

בהגיעם למקום, ירדו מקין ואייהם בתחנת האוטובוס במחלף הראל והנאשם המתין להם ברכבו במרחק מה. כעבור זמן, עצרו מקין ואייהם מונית, בה נהג מרדכי ימין (להלן - המתלונן). השניים ביקשו מהמתלונן להסיעם לעין ראפה, כאשר מקין ישב במושב הקדמי ליד המתלונן ואייהם במושב האחורי. הנאשם, נסע בעקבות המונית.

בהגיעם לעין ראפה, כיוון מקין את המתלון עד לדרך ללא מוצא, בעלייה תלולה הסמוכה למגרש ספורט, שם עצר המתלון את המונית. מקין שאל את המתלון למחיר הנסיעה והמתלון השיב, כי המחיר הוא 30 ₪. לאחר מכן, פתח מקין את הדלת, הכה את המתלון במצחו באמצעות האלה, תוך שהוא גורם לחבלה במצחו של המתלון. במקביל, תקף אייהם את המתלון במותנו באמצעות השוקר החשמלי. המתלון פתח את דלת הנהג, השתחרר מחגורת הבטיחות וברח במורד הדרך תוך שהוא צועק "הצילו". מקין ואייהם נטלו מהמונית ארנק ובו כ-70 ₪ וכן נרתיק ובו נייר, פילטרים וטבק לגלגול, וברחו מהמקום.

עם מנוסת המתלון במורד הכביש באו לעזרתו שני עוברי אורח, ולאחר מכן הצטרפו עוברי אורח נוספים ובהם הנאשם, שהגיע למקום כחלק מתוכנית השוד אותה רקח עם מקין ואייהם.

3. נוכח גילו של הנאשם בעת ביצוע העבירה (כבן 19.5), ביום 29.6.15 הוריתי על הגשת תסקיר מטעם שירות המבחן.

4. הנאשם, בן 20.5, רווק. הוא הצעיר מבין ילדי המשפחה, המונה חמישה ילדים. עד למעצרו, התגורר הנאשם בבית הוריו ועבד לפרק זמן קצר במסעדה. אביו חולה ואינו עובד בחמש השנים האחרונות, ואמו דואגת לפרנסת המשפחה. מצעירותו, גילה הנאשם קשיי התנהגות וקשיי למידה, והוא סולק מבית הספר מספר פעמים. ביום 31.1.12 הורשע הנאשם בביצוע עבירות מין בקטין (בן משפחה הלוקה בשכלו), ונידון לשהות של שנה וחצי במעון נעול. בתחילת שהותו שם, נתקל בקשיי הסתגלות, אך לאורך הזמן, גילה שינוי חיובי, חדל לנהוג באלימות וקיבל את סמכות הצוות. ניסיון לשלבו בקבוצה לטיפול בעברייני מין לא צלח, בעקבות חוסר שיתוף פעולה מצדו של הנאשם.

בהתייחסה לעבירה הנידונה, מסרה קצינת המבחן, כי הנאשם התקשה לקחת אחריות על חלקו בביצוע העבירה. תחילה, טען בפניה, כי הוא לא ידע על כוונת שותפיו לשדוד נהג מונית ובהמשך טען, כי "ניחש" שהתכוונו לשדוד ופעל כמתואר בכתב האישום, משום שהוא לא אוהב לאכזב אנשים וכדי שלא יכעסו עליו. קצינת המבחן התרשמה, כי הנאשם נוטה להטיל את האחריות על האחר והוא מתקשה בהצבת גבולות פנימיים לעצמו, ועלול להיגרר אחר אחרים ולפעול באופן מרצה. כך גם שלל הנאשם צורך בהליך טיפולי. לצד זה, התרשמה, כי הנאשם מודע, גם אם באופן מוגבל, לחומרת מעשיו. הוא נבון מהם ומסוגל לגלות אמפתיה לקורבן. כן ציינה, כי ההליך המשפטי ומעצרו הממושך מהווים גורם מרתיע עבורו.

קצינת המבחן ציינה מספר גורמים אשר עלולים להוות גורמי סיכון להישנות התנהגות עבריינית נוספת בעתיד: קושי בוויסות עצמי ובהצבת גבולות פנימיים; נטייה למיקוד שליטה חיצוני; דימוי עצמי נמוך; נטייה לריצוי; ומעורבות קודמת בעבריינות. מנגד, עמדה על גורמים אשר מעידים על סיכוי לשיקום ולהימנעות מהתנהגות עבריינית נוספת בעתיד: תחושת מבוכה שגילה הנאשם לגבי מעשיו ורצונו לנהל אורח חיים תקין; האפקט המרתיע של ההליך המשפטי ומסוגלותו של הנאשם לגלות אמפתיה לקורבן.

בהינתן האמור, המליצה קצינת המבחן על ענישה מוחשית של מאסר בפועל, אשר תציב לנאשם גבול ברור (בשים לב

לגילו הצעיר ושהותו הממושכת במעצר).

5. בטיעוניה לעונש, עמדה ב"כ המאשימה על הערך המוגן שנפגע בביצוע העבירה, והוא שמירה על רכוש, חירותו וכבודו של הזולת, כמו גם שמירה על הסדר החברתי ותחושת הביטחון האישי של הציבור בכללותו. מבחינת נסיבות ביצוע העבירה, הפנתה למספר נתונים, אשר מהווים להשקפתה נסיבות לחומרה: העובדה, שקדם לביצוע השוד תכנון מראש; העובדה, שמדובר בשוד של נהג מונית העובד בלילות ונמנה על קבוצה של בעלי מקצוע הנמצאים בסיכון גבוה; העובדה, שרכבו של הנאשם שימש כרכב מילוט ובלעדיו, ספק האם ניתן היה לממש את התוכנית העבריינית; והעובדה, שהופעלה נגד נהג המונית אלימות פיזית, באמצעות נשק קר. בהקשר זה, הדגישה ב"כ המאשימה, כי הנאשם היה מבצע בצוותא והיה לו תפקיד דומיננטי בביצוע השוד. כן הפנתה להצהרתו של הנהג בדבר הנזק הפיזי, הנפשי והממוני שנגרם לו (במוצג מב/1).

6. בהתייחסה למתחם הענישה, ציינה ב"כ המאשימה, כי במקרים דומים למקרה הנדון עמדתה היא למתחם שנע בין 3 עד 5 שנות מאסר. ואולם, בשים לב למתחם שנקבע לגבי שני השותפים האחרים לשוד - 12 עד 36 חודשי מאסר (בת"פ 15428-11-14) - ולנוכח עקרון האחידות בענישה, הודיעה המאשימה, כי היא טוענת לאותו מתחם ענישה. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, הפנתה לע"פ 2817/15 דהן נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 1.7.15) (להלן - **ע"פ דהן**), שם דובר בנאשמים שהודו בתחילת ההליך בשוד של נהג מונית והושתו עליהם 24 חודשי מאסר בפועל (אחד מהנאשמים, היה ללא עבר פלילי). בהתייחסה לעונשים שהוטלו על שני שותפיו של הנאשם (על מקין הוטלו 15 חודשי מאסר ועל אייהם הוטלו 12 חודשי מאסר), הדגישה ב"כ המאשימה, כי השניים הודו במעשים המיוחסים להם וכי לאייהם לא היה עבר פלילי ואילו מקין ביצע עבירה של גניבה בהיותו קטין ועניינו הסתיים באי הרשעה.

7. בהמשך לכך, טענה ב"כ המאשימה, כי מבחינת הנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה, יש למקם את הנאשם בשליש העליון של מתחם הענישה. תחילה, הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם, אשר הורשע בשנת 2012 בביצוע שלוש עבירות של מעשה סדום ובמספר עבירות של ניסיון למעשה סדום, שביצע בשנת 2010 בקטין בן 7 (בהיותו של הנאשם בן 14). בגין מעשים אלה, הוטל על הנאשם עונש כליאה במעון נעול למשך שנה וחצי; פיצוי כספי לנפגע; ומאסר על תנאי למשך 9 חודשים, אם יעבור תוך תקופה של שלוש שנים מיום גזר הדין (31.1.12) עבירת אלימות או עבירת מין כלשהי מסוג פשע. ב"כ המאשימה הדגישה, שהנאשם ביצע את מעשה השוד חרף עונש המאסר על תנאי ה"**מרחף מעל ראשו**" (בע' 54 ש' 30 לפרוטוקול). מעבר לכך, הפנתה לתסקירו השלילי של שירות המבחן, אשר מצא, כי הנאשם לא נטל אחריות על המעשה שביצע, כי הנאשם מתקשה להציב לעצמו גבולות וכי מומלצת ענישה מוחשית.

בהינתן כל האמור, ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם עונש של 28 חודשי מאסר ולהפעיל את עונש המאסר על תנאי, כך שסה"כ יוטל על הנאשם עונש של 37 חודשי מאסר בפועל. כן ביקשה להטיל על הנאשם מאסר על תנאי, קנס כספי ופיצוי למתלונן.

8. ב"כ הנאשם, מצדו, טען, כי השוד נשוא כתב האישום הוא "**לא יותר מאשר תוצאה עגומה של ערבוב סמים, אלוהול וחוסר אחריות של גיל צעיר**" (בסעיף 2 לטיעונים בכתב). לטענתו, מעורבותו של הנאשם בביצוע השוד הייתה במדרג נמוך ולהבדיל ממקין ואייהם, הנאשם לא נקט באלימות במהלך האירוע. בהתייחסו לעברו הפלילי

של הנאשם, ביקש ב"כ הנאשם ליתן משקל לכך, שהנאשם היה קטין בעת ביצוע העבירה הקודמת, וטען, כי ענישה משמעותית תפגע בסיכוי להשתקם. להשקפתו, עולה מהתסקיר, שהנאשם הינו אדם נורמטיבי, אשר מעד באופן חד פעמי והוא אינו מגלה סימני מסוכנות. בהמשך לכך, טען, כי הסיכוי להישנות מעשה עברייני מצדו של הנאשם הוא נמוך ביותר, ומאידך, סיכויי להשתקם גבוהים במיוחד. בנסיבות כאמור, טען, כי מגמת הפסיקה היא לבכר את השיקול השיקומי ולהסתפק בענישה על תנאי או בעבודות שירות.

לפיכך, ובשים לב לעונשים שהוטלו על מקין ואייהם (אשר נקטו באלימות במהלך השוד), ביקש ב"כ הנאשם לקבוע מתחם שנע בין 4 עד 15 חודשי מאסר, ולהסתפק בעניינו של הנאשם בתקופת המעצר שריצה עד כה (13 חודשים) (4 חודשי מאסר בגין השוד והפעלת 9 חודשי המאסר על תנאי שתלויים ועומדים נגד הנאשם); התחייבות של הנאשם שלא לחזור על מעשיו; ענישה על תנאי ופיצוי כספי למתלונן.

בסוף טיעוני ההגנה, הביע הנאשם בפני בית המשפט חרטה על המעשה שביצע. אמו של הנאשם הוסיפה, כי הנאשם מסייע לה ולאביו החולה.

דין

9. במלאכת גזירת הדין, נצמד לפי המתווה המנחה שנקבע בתיקון 113 לחוק העונשין, בו העמיד המחוקק כעקרון על בגזירת העונש את עקרון ההלימה, המבטא את "עקרון הגמול": **"העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"** (ר' בסעיף 40ב לחוק).

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

10. ברקע האיסור הפלילי על ביצוע מעשה של שוד, עומד הערך החברתי של זכותו של אדם להגנה על קניינו, זכות אשר הוכרה כזכות יסוד בסעיף 3 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. בנוסף, במעשה השוד כרוכה פגיעה בתחושת הביטחון האישי של קורבן השוד ובשלומו הפיזי, כמו גם בתחושת הביטחון הכללית של הציבור הרחב, שכן מעשים כאמור חותרים תחת קיומה של חברה מתוקנת, המחויבת לשמירת החוק והסדר ולהגנה על אזרחיה מפני פשיעה. בית המשפט העליון חזר ועמד על המסוכנות הגבוהה העולה מעבירת השוד, ה"מבטאת אי קבלה של תפיסות היסוד של החברה באשר לכבוד שיש לנהוג בגופו של אדם ובזכותו על רכשו. היא מבטאת תפישה שלפיה כוח הזרוע הוא שמכתיב את ההתנהלות וגורמת לכך שהציבור מתנהל בתחושה של חוסר ביטחון אישי" (ע"פ 4177/06 מדינת ישראל נ' אבו הויד, ניתן ביום 21.6.06, בפסקה 5). ביטוי לחומרה שבמעשה השוד ישנו גם בעונש שנקבע בגינו, העומד על 14 שנות מאסר (בסעיף 402(א) לחוק העונשין). כאשר נעשה השוד בנסיבות מחמירות, כמו במקרה דנן, קבע המחוקק עונש של 20 שנות מאסר (בסעיף 402(ב) לחוק העונשין).

באופן ספציפי, הדגיש בית המשפט העליון את הצורך להבטיח את שלומם של "עובדי הלילה", ובפרט, של נהגי מוניות, לנוכח טיבה של עבודתם: **"נהגי מוניות הפכו בשנים האחרונות טרף קל למעשי שוד, הואיל ונאסר עליהם לבחור**

את נוסעיהם, ולא אחת מנוצלת עובדה זו על ידי אנשים חסרי מצפון כדי להסיעם למקומות מבודדים שם הם תוקפים את הנהגים, מאלצים אותם לברוח על נפשם, וגונבים את רכביהם. זו התנהגות שחומרתה רבה, ולא אחת פסקנו כי יש להשית בגינה תקופות מאסר ממושכות, במטרה להבהיר לכל את המחיר שיידרשו לשלם אם יימצאו חוטאים בכך" (ע"פ 1885/07 נאיף נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 1.7.08) (להלן - ע"פ נאיף), בפסקה 3).

11. במקרה דנן, **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** אינה מבוטלת. זאת, לא רק לנוכח זהותו של קורבן השוד (נהג מונית), אלא גם בשים לב לנסיבות הספציפיות של המקרה: השוד בוצע בצוותא, לאחר תכנון מראש והובלת נהג המונית לדרך ללא מוצא, בשעות הלילה, ותוך שימוש בנשק קר והפעלת אלימות כלפי הנהג (גם אם לא אלימות קשה ואף שלא נגרמה לו פגיעה פיזית חמורה).

מדיניות הענישה הנוהגת

12. במסגרת הטענות לעונש, כל צד הציג בפניי פסיקה התומכת, לשיטתו, במתחם העונש ההולם לו הוא טוען. ואולם, כפי שצוין כבוד השופט א' שהם, **"בעבירות השוד בכלל ובשוד מונית בפרט, ניתן למצוא מנעד רחב של עונשים, וכאשר מדובר במקרים החמורים הוטלו על העבריינים, במקרים מסוימים, עונשים דו ספרתיים. במקרים אחרים הושטו עונשים מתונים יותר, אך עדיין מדובר בעונשי מאסר לתקופות משמעותיות"** (בע"פ 5928/14 אורן נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 13.5.15, בפסקה 32). משכך, אפנה למקרים הקרובים לנסיבות הקונקרטיות של המקרה דנן.

13. תחילה, ישנו העונש שהוטל על שני שותפיו של הנאשם בת"פ 15428-11-14 **מדינת ישראל נ' מקין** (ניתן ביום 20.8.15). כבוד השופט בן ציון גרינברגר קבע מתחם ענישה אחד לשני הנאשמים, שנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, והטיל עליהם את העונשים הבאים: על אייהם הוטלו 12 חודשי מאסר ועל מקין הוטלו 15 חודשי מאסר. יצוין, כי השניים הורשעו על פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון. לאייהם, בן 19.5, לא היה עבר פלילי ובית המשפט מצא, כי ייגרם למשפחתו נזק רב כתוצאה מהעונש וכן צוין כנסיבה לקולא את נסיבות חייו הקשות. אשר למקין, בן 21, זו הייתה הפעם השנייה שהוא הועמד לדין (ביצע עבירת גניבה בהיותו קטין (בשנת 2013) אך לא נשלח למאסר). בית המשפט מצא כשיקולים לקולא לגבי שני הנאשמים, את גילם הצעיר, נטילת האחריות על מעשיהם והבעת חרטה, כמו גם את הודאתם שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי. על גזר הדין, לא הוגש ערעור.

14. **בע"פ דהן** דובר בניסיון לשדוד נהג מונית, במהלכו חנק אחד מהשודדים את הנהג והשני הלם באגרופו פעמיים בפניו. אף שהשוד בוצע ללא כלי נשק, נגרם לנהג כתוצאה מהתקיפה שבר באף, חתך במצח ושריטות מתחת לעפעף. מלבד שטר של 20 ₪, לא נטלו הנאשמים כסף מהנהג. בית המשפט העליון לא מצא להתערב במתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי, בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, אך מצא להפחית מהעונש שהוטל על הנאשמים (24 חודשי מאסר) ולהעמידו על 15 חודשי מאסר, זאת לנוכח גילם הצעיר; הודאתם במיוחס להם במסגרת הסדר טיעון כבר בתחילת ההליך המשפטי נגדם; נסיבותיהם האישיות והמשפחתיות הלא פשוטות וצעדי השיקום החלקיים שנעשו על ידי כל אחד מהם (יצוין, כי אחד מהנאשמים היה ללא עבר פלילי ומלבד עבירת ניסיון השוד, הורשעו הנאשמים גם בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות).

בע"פ 8424/10 **מדינת ישראל נ' פרץ** (ניתן ביום 15.2.11), החמיר בית המשפט העליון בעונשו של נאשם ששדד נהג מונית, מ-18 ל-24 חודשי מאסר. השוד באותו מקרה, בוצע בשעת לילה מאוחרת. כשהגיעו הנאשם וחבריו ליעד, התנפל אחד הנוסעים על הנהג, חנק אותו והלם באמצעות בקבוק בראשו. בהמשך, דרש הנאשם מהמתלונן כסף, ולבסוף גנב ממנו מכשיר טלפון סלולארי, מכשיר מסוג מירס ואת מפתחות המונית. לאחר מכן, הוא וחבריו נמלטו מהזירה.

בע"פ 4571/11 **אדלר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.2.12) הותיר בית המשפט העליון עונש של 36 חודשי מאסר שהוטל על נאשם בגין ביצוע שני מעשי שוד של נהגי מוניות. באירוע השוד הראשון הלם הנאשם באגרופ בפניו של נהג המונית, תפס אותו ודחק אותו לכיוון דלת הנהג. הנאשם גנב מהמונית 150 ש"ח. לאחר שהנהג התעמת עמו, קפץ הנאשם מהמונית תוך כדי נסיעה. אירוע השוד השני בוצע עם שודדת נוספת, ובמהלכו, ביקש הנאשם מהנהג לפנות לרחוב ללא מוצא, שם הצמידה השודדת את חגורת הבטיחות לצווארו של הנהג וחנקה אותו, בזמן שהנאשם גנב 800 ₪ שהוחבאו במגן השמש. כאשר ניסו להימלט, תפס נהג המונית בחולצתו של הנאשם, והאחרון איים עליו כי אם לא יעזבו, יהרג אותו. יצוין, כי לנאשם היו הרשעות קודמות רבות וכן הופעל עונש מאסר מותנה של 12 חודשים (חלקו בחופף וחלקו במצטבר, כך שסה"כ נידון ל-42 חודשי מאסר).

בע"פ 5930/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.1.12 וראו גם ההחלטה מיום 19.8.11 בבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין, המפרטת את פרטי המקרה) דובר בעניינו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בביצוע שוד בנסיבות מחמירות. הנאשם, היה קטין כבן 17 בעת ביצוע העבירה ולפי המתואר בכתב האישום המתוקן, נסע יחד עם שניים מחבריו (קטינים גם הם) במונית, ולאחר שהורו לנהג המונית לעצור, הצמיד הנאשם או אחד מחבריו חפץ חד לצווארו של הנהג באופן שהביא לפציעתו, והורו לו ליתן להם כסף. לאחר מכן ירדו הנאשם או אחד מחבריו מן הרכב, ניגשו לחלון המתלונן ואיימו עליו כי יהרגוהו. הנהג הוציא מכיס חולצתו סכום של 150-170 ₪ במזומן ומסר אותו למבקש וחבריו. לאחר שיצאו יתר החברים מהמונית, ברח הנהג מן המקום במוניתו. בהסכמת הצדדים, הפחית בית המשפט העליון את עונש המאסר בפועל שהושת על הנאשם, כך שיעמוד על 15 חודשים במקום 20 חודשים. בית המשפט ציין את היות הנאשם ללא עבר פלילי, את נסיבות חייו הקשות ואת התרשמותו החיובית של שירות המבחן בדבר הסיכויים להצלחת הליך שיקומי. כן ציין, כי על שותפיו של הנאשם הושתו עונשים של 24 ו-18 חודשי מאסר, בשים לב לגילם, עברם הפלילי וחלקו של כל אחד בביצוע השוד.

15. כן אפנה למקרה של סיוע לשוד מזוין של נהג מונית, לגביו קבע בית המשפט העליון, כי אין להתערב במתחם העונש שקבע בית המשפט המחוזי (עשרים חודשי מאסר עד ארבע שנות מאסר) וכך גם הותיר על כנו את העונש של 20 חודשי מאסר שהשית בית המשפט המחוזי על הנאשם (ע"פ 5944/13 **סלמאן נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 18.2.14). הסיוע באותו מקרה התבטא בכך, שהנאשם נטל חלק פעיל ביצירת מצג השווא כלפי נהג המונית בדבר מטרת הנסיעה ויעדה, כשהוא מודע לכך שהשודד הצטייד בנשק קר (מברג) לצורך ביצוע השוד (השוד התבצע לאחר שהנאשם הלך לביתו, באיומי מברג אותו הצמיד השודד לצווארו של המתלונן). הנאשם היה ללא עבר פלילי וכן ניתן משקל לנסיבות חייו הקשות, להודאתו בביצוע העבירה ולזמן שחלף מאז ביצוע העבירה (למעלה מחמש וחצי שנים). בצד זה, נזקק לחובתו העיכוב בניהול ההליך המשפטי הקודם, שכן הנאשם לא התייצב לדיונים (ההליכים נגד הנאשם הותלו פעמיים בשל קושי באיתורו, בהיותו תושב שטח הנתון לשליטת הרשות הפלסטינית).

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט(א) לחוק)

16. תחילה, אני רואה לייחס משקל לכך שאין המדובר בשוד ספונטני אלא **בשוד מתוכנן** (סעיף 40ט(א)(1) לחוק). במסגרת זו, נטל הנאשם חלק בפעולות ההכנה שקדמו לשוד, ברכישת האלה והשוקר החשמלי במשותף עם מקין ואייהם (אשר הצטיידו בכלים אלה לביצוע השוד). התנהגותם של השלושה במהלך האירוע וחלוקת התפקידים ביניהם, מלמדת גם היא על תכנון ומחשבה שהושקעו על מנת להבטיח את הצלחת השוד. בהקשר זה, אדגיש את העובדה שהשוד בוצע בשעת לילה, תוך הובלת נהג המונית למקום מבודד (דרך ללא מוצא בכפר עין ראפה). יש באמור להוות נסיבה לחומרה ומתאימים הם לכאן דבריו של כבוד השופט צ' זילברטל בע"פ 3204/14 **סמור נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 3.3.15): **"הבחירה בקורבנות עבירה אלו לא הייתה מקרית, אלא מתוך תכנון מוקדם והבנה כי ביצוע המעשים כלפי נהגי מוניות, בשעת ערב, ובמקומות שבהם אין ביכולתם להתנגד וספק אם יש באפשרותם להזעיק עזרה, יקל על ביצוע המתוכנן"** (שם, בפסקה 10).

17. בהתייחסו **לחלקו היחסי של הנאשם בביצוע השוד** (סעיף 40ט(א)(2) לחוק), ביקש בא כוחו להישען על העובדה, שהנאשם עצמו לא הפעיל אלימות כלפי נהג המונית. ברם, איני מוצא לייחס לכך משקל רב, משהנאשם פעל בצוותא יחד עם מקין ואייהם להשגת מטרותיהם המשותפות של השלושה וכל אחד מהם תרם את חלקו להצלחת המשימה. כפי שפורט בהכרעת הדין, רכבו של הנאשם שימש הן לצורך ההגעה למקום ממנו יעלו מקין ואייהם על מונית והן לצורך המילוט מזירת השוד, וכך גם, בזמן שמקין ואייהם המתינו בטרמפיאדה, תצפת הנאשם על האזור והיה אחראי לאותות להם בשעת הצורך. מכאן, שתפקידו של הנאשם במהלך השוד כלל לא היה משני, ובלעדיו, ספק האם ניתן בכלל היה להוציא את התוכנית העבריינית אל הפועל (ויצוין, כי למקין אין רישיון נהיגה).

18. **הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה** (סעיף 40ט(א)(3) לחוק) עולה מעצם מהותה של עבירת השוד, אשר טבוע בה פוטנציאל לאלימות. כידוע, אירועים עברייניים מהסוג בו השתתף הנאשם עלולים להידרדר ולגרום לתוצאות קשות, ודאי בנסיבות המקרה דנן, בו הצטיידו הנאשם ושותפיו בנשק קר (אלה ושוקר חשמלי) לצורך ביצוע השוד: **"לא אחת יתנגד הקרבן לשוד, ולא אחת ישלף השודד נשק חם או קר ויכלה זעמו בקרבן, או יפגע בו כדי להשתיקו; כך - עד כדי רצח"** (ע"פ 4841/13 **ספי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 6.2.14, בפסקה י'). כאמור, בפועל, **הנזק שנגרם מביצוע העבירה** (סעיף 40ט(א)(4) לחוק) הוא חבלה במצחו של הנהג, אשר הוכה בראשו באמצעות אלה (כן הוכה במותנו באמצעות שוקר חשמלי). בהצהרתו, מסר הנהג, כי מאז האירוע הוא סובל מכאבי ראש ומיגרנות, אך לא הוצגו בפניי אישורים רפואיים התומכים בדברים אלה (לדברי הנהג, הוא נמנע מלבקר בבתי חולים ובמרפאות בשל טראומת ילדות). מבחינת הנזק הכספי, נשדד מהנהג סכום פעוט של 70 ₪, אך יש לשים לב לדבריו של הנהג, כי לאחר האירוע הוא לא עבד במשך שבעה חודשים, **"שזה אומר הפסד כספי של 70-80 ₪ בערך"**. אמנם, לא ברור מדברים אלה מהו הסכום המדויק שהפסיד הנהג, אך החשוב הוא בכך, שפרנסתו של הנהג נפגעה בעקבות האירוע. מעבר לכך, מסר הנהג, כי מאז האירוע הוא מפחד לעצור לכל נוסע, חושש להגיע לאזור השוד ואף סובל מסייטים בלילה (במוצג מב/1).

19. כעולה מתסקיר שירות המבחן, בהתייחסו **לסיבה שהביאה אותו לבצע את העבירה** (סעיף 40ט(א)(5) לחוק), מסר הנאשם לקצינת המבחן, כי הוא עשה כן על מנת שלא לאכזב את שותפיו וש"לא יכעסו עליו". ברם, דבריו אלה עומדים בניגוד לקביעותי בהכרעת הדין, שם קיבלתי את גרסתו של מקין לפיה היוזמה לביצוע השוד הייתה יוזמה

משולבת של השלושה, כאשר הנאשם היה זה שהציע באופן כללי לבצע שוד ("בוא נביא כסף") (ר' בפסקה 11 להכרעת הדין).

מתחם הענישה ההולם

20. כאמור, ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע מתחם ענישה של 12 עד 36 חודשי מאסר ואילו ב"כ הנאשם ביקש לקבוע מתחם שנע בין 4 עד 15 חודשי מאסר. בשים לב לכל הפרמטרים שמניתי לעיל, אני מוצא לקבוע מתחם שנע בין 12 עד 36 חודשי מאסר.

האם מתקיימות נסיבות המצדיקות חריגה ממתחם הענישה (סעיף 40ד-ה לחוק)?

21. בנסיבות המקרה, לא מצאתי, כי מתקיימים החריגים המאפשרים חריגה ממתחם העונש: שיקולי שיקום והגנה על הציבור, כאמור בסעיף 40 ו-40ה לחוק. אפנה בהקשר זה להמלצתו של שירות המבחן להטיל על הנאשם ענישה מוחשית של מאסר בפועל, אשר תציב לנאשם גבול ברור.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק)

22. הנאשם בן 20.5, הצעיר מבין חמישה ילדים. בהתייחסו **לפגיעה של העונש בנאשם** (בסעיף 40יא(1) לחוק), ביקש בא כוחו להעניק משקל לגילו הצעיר של הנאשם ולהימנע מענישה אשר תפגע בעתידו. בהקשר זה, ציין לגבי **הנזק שנגרם לנאשם מביצוע העבירה** (בסעיף 40יא(3) לחוק), כי בשל מעצרו של הנאשם נישואיו מתעכבים (בסעיף 10 לטיעונים בכתב). אמו של הנאשם הוסיפה אודות **הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם** (בסעיף 40יא(2) לחוק), כי הנאשם מסייע לה ולאביו החולה. ואולם, טיבו של כל עונש, כי הוא פוגע בנאשם ובקרובים אליו, ולא התרשמתי, כי הפגיעה הצפויה הינה חריגה או יוצאת דופן בחומרתה. בנוסף, אף שהנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו, ישנה העובדה, שהוא לקח **אחריות חלקית בלבד** על המעשה שביצע (בסעיף 40יא(4) לחוק) ולדברי שירות המבחן, הוא מתקשה בהצבת גבולות פנימיים לעצמו ושולל את הצורך בהליך טיפולי. התנהלותו זו, מלמדת, כי הנאשם מתקשה להפנים את חומרת הפסול במעשה שביצע והיא מעלה חשש להישנות התנהגות עבריינית נוספת בעתיד. בהקשר זה, יש לציין גם את **עברו הפלילי של הנאשם** (בסעיף 40יא(11) לחוק), אשר הורשע ביום 31.1.12 בביצוע עבירות מין בקטין, ואת העובדה, שהסתבכותו הקודמת זו לא הרתיעה את הנאשם והוא ביצע את מעשה השוד לאחר שניתנה לו הזדמנות ממשית להשתקם, וכאשר תלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי. אני מוצא בכך ממד חומרה נוסף.

לצד כל אלה, נתתי דעתי לכך שהנאשם עצור כשנה וכן עומדת לפניי התרשמותה של קצינת המבחן, כי תקופת מעצרו וההליך המשפטי שמתנהל נגדו, השפיעו על הנאשם והם מהווים גורם מרתיע.

גזירת העונש

23. אשר על כן, לאחר שנתתי את דעתי למכלול השיקולים, אני מוצא למקם את הנאשם במרכז המתחם שקבעתי ולהטיל עליו עונש של 22 חודשי מאסר. ער אני לעונשים שהוטלו על שותפיו של הנאשם לביצוע השוד, שהינם קצרים

יותר ומצויים ברף התחתון של המתחם שנקבע (על מקין הוטלו 15 חודשי מאסר ועל אייהם הוטלו 12 חודשי מאסר). ואולם, לפי עקרון אחדות הענישה, **"על בית המשפט לגזור עונשים דומים על נאשמים באותה פרשה, זאת ככל שניתן וככל שאין הבדל משמעותי ומהותי בחלקם במסכת העבריינית ובנסיבותיהם האישיות"** (ההדגשה שלי - א' כ') (דברי כבוד השופט י' דנציגר בע"פ 9322/12 **עלקם נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 23.10.13 (להלן - **ע"פ עלקם**), בפסקה 14). במקרה דנן, מגזר דינו של אייהם עולה, כי בית המשפט מצא כנסיבה **"משמעותית"** להקלה בעונשו את הנזק שייגרם למשפחתו כתוצאה מהעונש, כמו גם את נסיבות חייו הקשות. כן ציין את הודאתו של אייהם במעשים שיוחסו לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי, ואת עברו הנקי. אשר למקין, ציין בית המשפט, כי אמנם הוא עמד לדין בעבר בביצוע עבירה של גניבה, אך זהו לו עונש מאסר ראשון. גם בעניינו של מקין, התחשב בית המשפט בהודאתו במעשה, אשר חסכה זמן שיפוטי (בפסקאות 36 ו-39 לגזר דינם).

שיקולים אלה לקולא אינם מנת חלקו של הנאשם שלפנינו, אשר נסיבותיו האישיות, כפי שפורטו לעיל - ובמיוחד עברו הפלילי והעובדה שביצע את השוד כשתלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי בגין עבירת אלימות אחרת - עומדות לחובתו. הן מובילות אותי להחמיר עם הנאשם לעומת העונש שהוטל על שותפיו.

24. אציין, כי אילולא העונשים שנגזרו על מקין ואייהם, לא מן הנמנע שהייתי מחמיר עם הנאשם אף יותר, וזאת במיוחד לנוכח הצורך להרתיע את הרבים ולאפשר לנהגי מוניות להמשיך להתפרנס ללא חשש. כפי שציין כבוד השופט א' רובינשטיין בע"פ 10828/04 **טלאל נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.6.05): **"חובתו של בית המשפט להגן על אנשי עמל, כמו נהגי מוניות, הנותנים שירות לציבור גם בשעות שאינן שגרתיות, ונחשפים לגחמות זדון של עבריינים" (שם, בפסקה ו')**.

כאן המקום גם להפנות לדבריו של כבוד השופט נ' סולברג, לגבי עקרון האחדות בענישה: **"מחד גיסא, עקרון אחדות הענישה הוא כאמור כלל חשוב שנועד למנוע הפליה בין שווים או דומים, למען עשיית צדק עם נאשמים, ולהבטיח את אמון הציבור בהליך הפלילי. מאידך גיסא, עקרון זה הוא יחסי ואינו מוחלט. עדיין יש מקום לשיקולי ענישה נוספים, ואם קיימים שיקולים כבדי-משקל המצדיקים סטייה מן העקרון מחמת אינטרס ציבורי או מטעמים של צדק, כי אז על בית המשפט לחרוג ממנו ולהעדיף שיקולי ענישה אחרים. גבי ידי, עקרון אחדות הענישה, עם כל חשיבותו, איננו מהווה שיקול עונשי העומד לעצמו, ואיננו חזות הכל"** (בע"פ **עלקם**, בפסקה 4).

25. לפיכך, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל של 22 חודשים החל מיום מעצרו, דהיינו, מיום 2.11.14.
- ב. הפעלת עונש המאסר על תנאי למשך 9 חודשים התלוי ועומד נגד הנאשם מיום 31.1.12 בתפ"ח 888-07-10 (מחוזי י-ם), במצטבר, כך שסה"כ על הנאשם לרצות 31 חודשי מאסר.
- ג. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, ואולם, הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור תוך תקופה של שלוש שנים מיום שחרורו עבירת שוד ויורשע עליה.

ד. פיצוי בסך 2,000 ₪ למתלון, כפי שנקבע לשותפיו לשוד.
הסכום יופקד בקופת בית המשפט ויועבר למתלון לפי פרטים שתמסור התביעה.

המזכירות תמציא העתק גזר הדין לשירות המבחן.

הצדדים רשאים לערער על פסק הדין בפני בית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, י"ט כסלו תשע"ו, 01 דצמבר 2015, במעמד הצדדים.